

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 4. julija 1901.

Štev. 27.

Volilni red za deželni zbor pa naši nasprotniki.

Kakor dolga, počasna kača se vlačí predlog o prenatredbi volilnega reda skozi vsakoletne razprave našega deželnega zbora! Odkar je poslanec Grafenauer predlagal, naj se volilni red za deželni zbor prenatredi in bolj pravično uredi, stvar ni prišla do miru, pa tudi ne za korak naprej. Zakaj ne? Zato, ker vladajoča nemška liberalna in nacijsalna klika noče ljudstvu dati, kar ljudstvu gre! To je kratek in jasen odgovor.

Kdor posluša naše nasprotnike na njihovih shodih in bere njih liste, vé, kako se jim usta kar cediyo „prijaznosti“ in „dobrohotnosti“ do ljudstva, in kako na vso moč zagotavljajo, da so le oni pravi prijatelji ljudstva. Da to pa nikakor niso, kaže njih postopanje v vprašanju volilne reforme.

Lani se je deželnemu odboru naročilo, naj izdela novo volilno postavo. A za to naročilo dež. zbora se deželni odbor niti zmenil ni, marveč namesto postave je izdelal samo nekaka „načela“, po katerih naj bi se postava še-le napravila! Ta „načela“ smo navedli v predzadnji številki.

Stvar je prišla zdaj v poseben odsek za volilno reformo, a tudi tam baje iz te moke še ne bo kruha, ker ne najdejo nikogar, ki bi jim stvar zamesil! Po nemških listih se piše, da nihče noče prevzeti poročila o volilni preosnovi. Ta je pa lepa! Torej ni ga med nemškimi poslanci, ki bi hotel prevzeti poročilo, ki bi hotel zagovarjati nad vse pravično in potrebno reč! To pa, ker se boje za svojo strankarsko moč, ker vedó, da zmagujejo le po sedaj veljavni krivici! Posl. Kiršner se je hotel celi zadevi izvití s tem, da je hotel izstopiti iz volilnega odseka. Deželni zbor temu ni pritrtil. Za posl. Kiršnerja, ki na kmetijskih shodih tako vneto „rešuje“ kmeta, pa je to postopanje jako značilno. Tam v volilnem odseku naj g. Kiršner prav na široko odpre svoja usta, tam naj zagovarja pravico kmetov in naj se poteguje za pravičen volilen red; ne pa, da bi se tako po strani izvil in se potem, ko gre slabo, morda izgovarjal: mene ni bilo zraven!

Za pravičen volilen red nasprotnikom ni in zato se prav nič ne trudijo, da se odpravi sedanja vnebovpijoča krivica! To je priznal tudi poslanec

dr. Steinwender, ki je dné 23. junija t. l. na shodu v Iršenu naravnost rekel, da „daljše tozadevne prenatredbe niso v smislu onih, ki so si napisali napredek na svojo zastavo!“

Tako tedaj, koroški kmetje, sedaj veste, da vam liberalno-nacijsalni mogočnejši pravičnega volilnega reda nočejo dati, a to, v imenu — napredka!

Koroški deželni zbor.

8. seja, dné 24. junija. Za tri obrtnijske tečaje se dovolijo podpore. — Računski zaključki raznih deželnih zakladov se potrdijo. — Občina Marija Sreče (Waitsbach) prosila je za podporo za napravo vodovoda pri šoli. Več govornikov je podarjalo, da je morala občina zoper voljo postaviti šolo na čisto neprimerno, visoko mesto, kamor morajo zdaj otroci hoditi po strmih potih. Treba zdaj tam napraviti drag vodovod. H temu je občino silila šolska oblast zoper voljo prebivalstva. In tako se zgodi le premnogokrat, da se šolska oblast prav nič ne briga za želje in potrebe prebivalstva. Deželni odbor bo stvar še preiskoval. — Nastavi se več učiteljev na deželnih zavodih. — Posl. Prettner utemeljuje svoj predlog, naj se omeji nakup zemljišč v lovske namene. Ta predlog naj se obravnava ob enem z agrarnimi predlogi. Deželni glavar pravi, da bo deželni odbor izdal obširno poročilo o agrarnih (kmetijskih) razmerah. — Več predlogov se odkáže odsekom. — Posl. Kiršner je hotel odložiti svoje mesto v odseku za volilno preosnovo! (Zakaj se je prej dal voliti?) Ker noben poslanec ne glasuje za to, mora Kiršner ostati v odseku.

9. seja, dné 25. jun. Posl. Muri predlaga, naj se vlada prosi, da poizveduje o škodi, ki jo je napravil globasniški potok in dovoli primerno državno podporo; dež. odboru se naj naroči, naj vendar enkrat zazida ta potok.

Več predlogov se zopet odkáže odsekom. — Delavski bolniški blagajni so dovoli 800 kron podpore, črevljarski zadrugi v Beljaku 100 kron.

V imenu gospodarskega odseka poroča posl. Werniš o predlogu, naj se pomaga onim, ki so trpeli po zadnji povodnji. Vlada se pozivlja, da naj poizveduje o škodi, ki jo je napravila povodenj v dravski, zilski in rožni dolini. Posebno naj se

poizveduje o škodi, ki jo je napravila voda na poljih in travnikih. Deželni uradnik pa naj preišče škode na cestah, mostih itd. Če treba naj se dá potrebna podpora. — Posl. Grafenauer pravi, da smatra ta predlog samo za formalen. (Saj je dež. predsednik že prej zagotovil, da se bo škoda preiskala!) Jaz moram pojasniti svoje stališče, ker se mi zdi, da se stvar pretirava. V ti stvari sta bila dva predloga; onega poslanca Jan. Huberja so odklonili, češ, da ni potreben, drugi pa ima le formalen (navidezen) pomen. Da Koroška odškodovancem ne more ničesar dati, je gotovo; in ko je vlada že prej zaukazala, naj se škoda preišče, nihče ne bo tajil, da je drugi predlog (poslanca Kiršnerja) samo še navidezen (formalen). Ne bilo bi pa škodovalo, ko bi se poslanci ob času povodnji sami prepričali, kak razloček je med zgornjo in spodnjo Koroško. Kdor živi v srečnejših krajih kakor v zilski in kanalski dolini, mu rad privoščim, kdor pa ne vidi sam, koliko morajo Kanalčani in Zilani trpeti, tega ne veruje. Tudi način pri utemeljevanju tega predloga mi ni ugajal. Govoriti o poljskih milijonih, pravi se mlatiti že davno prazno slamo. Kaj pomaga, če se vladi vedno kaj očita? O stroških ogledovanja ni da bi govoril, saj to je malenkost. Treba opomniti, da spada zilska dolina tudi še h koroški in jaz prosim vlado, da pomaga revnemu prebivalstvu. Poslanec Plavec, Kiršner, Kotz, ugovarjajo — vsak po svoje — Grafenauerju, a tehtnih razlogov ne navaja nobeden.

Dovoli se več podpor učiteljskim osebam. — Mestu Velikovec se dovoli, ustanoviti dekliško meščansko šolo, in sicer se ima otvoriti najprej eden razred v novem poslopju meščanske šole.

10. seja, dné 26. junija. Posl. Jan. Huber predlaga, naj se dež. odboru naroči, da pri vladi dela na to, naj se prodaja žganja v zaprtih posodah uvrsti med koncesijirane obrti. — Po predlogu finančnega odseka se dovoli več podpor; med drugim Fran-Jozefovemu zavetišču v Aleksandriji 100 kron in strugarski šoli v Naborjetu 400 kron. — Posl. Černik poroča gledé postave o „likofu“. Predlaga se, naj se namesto dosedanjih likofnih listov vpeljejo posebne knjižice. Kdor dá likof brez knjižice, ga zgubi. S tem naj se zabranijo dosedanje goljufige, da posel na več krajih vzame likof. Predlog se je še enkrat odkazal odseku.

Dež. odbor poroča o pregledovanju ob-

PODLISTEK.

Vihar.

(Misli na dan 4. julija.)

I.

Tam v lepem, krasnem Korotanu
gori pri kresu kres.
Žari se ogenj, dim se dviga
v ozračje do nebes.

Če nebni svod temné oblaki,
če bliža se vihar,
mladike oljkine sežiga
pred bišo gospodar,

da z darom tem bi potolažil
pravični božji srd,
da ne bi se mu vsula toča
na njivo in na vrt.

Takó se zdi mi, da iz krésov
proseče dim puhti,
naj Bog varuje dom slovenski
pogube, ki pretí.

Nad Korotanom težkih, črnih
oblakov roj je zbran, —
ne pada iz oblakov takih
krepilen dež hladan.

Ne, — točo nosijo ledeno,
zemljanom ž njo grozé,
da od strahú trepeče, krči
ratarju se sré.

Takó sré se meni krči:
Oh, kaj, če toče led
uniči našo setev mlado
in trud premnogih let!

II.

Temní se jezero zeleno
in pljuska val ob breg,
nad jezerom se vzpenja griček,
zarašča gozd ga smrek.

Oblaki temni in grozeči
nebesa krijejo,
vrhovi smrek kot v bolih silnih
se v vetru vijejo.

Zaganja se ob zemljo lepo,
ob zemljo našo val,
da zadnji sled na nas odnese
s koroških dragih tal.

In vi ste smreke, rodoljubi,
borilci vi za dom!
Pod vami so valovi besni,
nad vami blisk in grom.

Zaganja v vas bučeč se veter
in burja vije vas,
zaganja val se, da odnese
in da pokrije vas.

Trepečem, — debla vaša veter
prelomil bo, razklal,
naliv vas bo poplaval silni
in Bog ve kam odgnal.

Kaj pot ustavlja se nalivom,
če gozd je izruván?
S seboj drviyo zemljo plodno
Bog zna v katero stran!

Po golih tleh buče vetrovi,
buče kot spev tožeč
po lepih, srečnih, slavnih časih,
ki ni jih, ni jih več.

A vi, borilci, vztrajno stojte,
pa naj divjá vihar!
Kljubajte krepko, v as podreti
ne sme, nikdar, nikdar!

Če pade vaša bojna vrsta,
je tujcu pot odprt!
V njegovih pa valovih čaka
slovenski národ — smrt!

Naj dim puhti proseče gori,
kjer sta Metod, Ciril,
da Bog na njuno nas priprošujo
grozečih reši sil.

Naj dim puhti proseče gori,
kjer Kralj je vseh rodóv,
da z našim delom, z našo borbo
bo blagoslov Njegóv!

Franjo Neubauer.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

činskega gospodarstva. Pregledalo se je 50 občin, a samo pri 12 se je našlo vse v redu. Navadno se z vrednostnimi listinami ne dela prav, ali se občinski dohodki ne zaračunajo prav. Pri eni občini so bili računi v neredu, dve občini jih že več let nista napravili. Škode občine vsled tega niso trpele.

Posl. Grafenauer: To poročilo me deloma napolnuje z zadovoljstvom, deloma z žalostjo. Ljudstvo si želi dobrih občinskih zastopov, zato zahteva tudi revizorje. Žalostno pa je, da ima od 50 občin samo 12 dobro uradovanje. Želim, da se k pregledovanju pokličejo tudi načelniki krajnih šolskih svetov, ker ti znajo marsikaj povedati o denarnem gospodarstvu v mnogih občinah. Marsikateri občinski predstavnik se bode potem mogel pozvati na odgovor. Kjer občina sama zahteva tako pregledovanje, da pride do svojega imetja, naj deželni odbor temu vstreže hitro. To je moja želja.

Posl. Ghon pravi, da je prenešeni delokrog uzrok, da v mnogih občinah stoji tako slabo. Zato so dobri župani redki (?). Ko bi se dobila za ta dela kaka odškodnina, bi se mogli nastaviti dobri tajniki.

Posl. dr. Luggin predlaga o predlogu, da se izreče zahvala za potrditev investicijske postave. Deželni zbor z zadovoljstvom pozdravlja postavo o novih železnicah, ki bodo deželi na korist. Cesarju se izreče zahvala po posebnem odposlanstvu, katero odpošlje deželni zbor. Zahvala se dalje izreče ministru dr. Koerberju, Witteku, Böhm-Bawerku in sekijskemu načelniku Wurmbu, kakor vsem poslancem in drugim osebam, ki so se trudile za nove železnice. **Posl. Artur Lemiš** je zoper to, da se odpošlje posebno odposlanstvo, a njegov predlog se zavrže. **Posl. Grafenauer** je pozneje zahteval, naj bodi v odposlanstvu do cesarja zastopana tudi manjšina dež. zbora, a „liberalna“ večina je v znani svoji „svobodomiselnosti“ ta predlog vrgla pod klop!

Koncem seje je posl. Muri utemeljeval svoj predlog, da se pomaga odškodovancem, ki so trpeli po zadnji povodnji globasniškega potoka. Zazidanje potoka, ki je neobhodno potrebno, da se zabrani nadaljna škoda, bi stalo okrog 6000 K. Dežela bi imela plačati 2000 K, kar bi nikakor ne bilo previsoko. Predlog se odkaže stavbenemu odseku.

11. seja dne 27. junija. **Posl. Jan. Huber** predlaga, da se cesta skozi leško dolino, iz Kotič do Lukave, ki je dolga 28 km, proglasi za deželno cesto. — Predlog, naj se pomaga posestnikom v občini Sv. Kri, ki so trpeli vsled visokega snega, se odkloni. — Dežel. odboru se naroči, da izvrši pripravljala dela za preložitve ceste čez Kozji vrh v občini Poreče. — Za uravnavo Zilice pri Stozavi se dovoli 500 K. Država dá za ta namen 500 K, mejaši 200 K. — Dovolj se več podpor. — Prošnja, da se pri Spodnjem Dravogradu sezida železni most preko Drave, se zopet odkloni. — Reši se še več manj važnih zadev.

Dopisi.

Dobrlavas. (Ni vredno odgovarjati!) Da bi na dopis v 13. št. „Štajerca“ kaj odgovarjal, se mi zdi popolnoma nepotrebno, in se tudi ne maram s tako umazanimi rečmi ukvarjati. Najboljši odgovor je, da Vaše pisanje obsojajo ljudje Vašega duha. — In Vaš „Zgubljeni Bog“ — na to Vam le sledeče povem: Če mesar zakolje tele ali svinjo, tako vé, da od tega ne more družega pričakovati, kakor kos telečjega ali svinjskega. Razumete?! Jako veliko mi je na tem ležeče, da bi si pridobil Vašo naklonjenost; da bi to dosegel sem rad pripravljen Vam posoditi par kron, če boste v zadregi, ali pa, če boste še enkrat šli k vojaškim vajam, tudi eno „srebrno žlico imam“. Se še spomnite? — Vsi pa, ki so brali oni dopis v „Štajercu“ in se jim je preveč surov zdel, naj vedó, da je zrastel na precej gnojnem polju navadnega zakotnega pisarja ali „šribarja“. Pregovor pravi: „Črevljar naj ostane pri svojih kopitih“ in tako se tudi lahko Vam svetuje: „Šribar naj ostane za mizo in naj pridno prepisuje, kar mu izroči njegov predstojnik, nikar pa se naj ne predrzne, šušmariti dopise in naj so namenjeni tudi samo — giftni kroti.“ Druge besede dobrolski kaplan za Vas nima več! **F. U.**

Podjunska dolina. (Nalivi.) Dasi nam vode ne delajo toliko škode, kakor n. pr. gorenjim Korošcem, Tirolcem itd., vendar občutimo tudi mi, da je preveč nalivov. Vsled obilnega deževja je na nižje ležečih travnikih nastopila voda. Seno je večinoma pokošeno in še v redih; če se bo vreme tudi uravnalo, kakor se vsaj kaže, bo vendar še nekaj časa treba, predno voda odteče, ako ne bo do tedaj seno že popolnoma sprideno. Veliko krme se je nam sicer obetalo, a le malo je bo dobro spravljeno. Ljudje pravijo, da se navadno tako godi; kedar je veliko krme, se težko spravlja. Žito kaže do sedaj prav izvrstno. Bog je nam le obvaruj pred neurjem in točo; saj bo nam dobra

žetev dobro prišla, ker smo že več let imeli precej slabe ali celo slabe letine.

Djekše. (Koroška deželna zavarovalnica proti ognju — predraga!) Lansko leto sem čital, da bo deželna zavarovalnica računala le po 45 % in letos sem se zavaroval pri deželni zavarovalnici za 2000 kron. Za letošnje leto sem od 1. marca plačal z vsemi stroški vred 11 kron 96 vin. premije, za prihodnje leto pa 12 kron 51 vinarjev, to je več kot 60 %, in to ni po ceni; pa imam zidano hišo, obokano kuhinjo, hram, klet, hlev, hišni pod debelo s prstjo zasut, streha polovico slamnata, polovico s škodljami (deščicami) krito, ta je zavarovana za 1400 kron., in nova lesena hiša krita s škodljami, za 600 kron. Povedati pa moram, da ima na deželi, kjer posamezna poslopja stojijo, oddaljena slamnata streha ravno tisto vrednost kakor druga. Če strela udari, kdo zažge, ali se po neprevidnosti kaj pripeti, začne vselej le od znotraj goreti, in kedar postrešje zgori, potem mora streha pasti vkup, naj si bo iz opeke ali železa; in kedar je mokra, se še slamnate manj prime ogenj kakor pa stare škodljaste. Če torej zavarovalnica ne bo ceneji, jih ne bode mnogo pristopilo! — Gotovo so po nižavah ljudje radovedni, kako se na naših visokih Djekšah kaže letina: ozimina je bolj redka, rž je najlepše cvetela, pa vedno deževje ji je škodovalo. Jabolka so prav malo cvetela, boljše pa hruške. Krme bo dovolj, pašniki so dobro obraščeni.

Pliberk. (Frankfurtarice.) Vaš dopisnik vam je v jedni zadnjih številkih poročal o sv. birmi dne 18. maja. Naj še jaz dostavim malo opombo o zastavah, ki smo jih videli pri tej priliki. Zares, vsa čast našim meščanom, da so počastili Nj. ekselencijo prevz. kneza in škofa med drugim tudi s tem, da so razobesili po celem mestu mnogo zastav; nekatere hiše so imele celo po tri. Toda zamolčati ne morem, da so se nahajale med cesarskimi in koroškimi zastavami tudi frankfurtarske vsiljenke! Komur srce bije za našo avstrijsko očetnjo, ta pač ne najde na izdajskih frankfurtaricah nobenega veselja, zlasti še ne ob cerkvenih slavnostih, katere vendar nimajo niti pičice političnega na sebi, najmanj pa morejo biti te zastave po godu Nj. ekselenci mil. knezu in škofu, kot zvestemu sinu svoje avstrijske domovine. Največja predrznost je pa gotovo, da je imela tukajšnja hranilnica razobešeno — frankfurtarico! Gospodje, ki imate tukaj opraviti, dobro veste, da je tu mnogo kmečkega denarja iz okolice, da bi moral biti torej ta zavod mejnároden. Ali se ne pravi to slovenske okoliške deležnike naravnost izivati? Dá, tako preziranje slovenskih okoličanov je pač le radi tega mogoče, ker se žal slednji še premalo zavedajo svojega stališča in národnosti. Kaj pa če bi se okoličani nekega lepega dne spametovali in začeli nositi svoj denar namesto pod frankfurtarsko-prusko pod svojo slovensko zastavo?! Okoličani na noge!

Blato pri Pliberku. (Občinski lov.) Za dōbo petih let se je pri okrajnem glavarstvu v Velikovu oddajal lov za občino Blato. Prej so imeli lov Pliberčani, ki so pa večinoma gledali le na svoje veselje in se malo ozirali na kmeta, kateremu dela divjačina, kakor povsod, precej škode. Tudi zdaj so mislili lov zopet dobiti in sicer, še ceneje, kakor prej, tako da bi trpela tudi naša občina prav občutljivo škodo. Po prizadevanju nekaterih kmetov, posebno vrlega posestnika p. d. Štefana na Blatu, se je posrečilo spraviti lov v kmetске roke. Več kmetov se je združilo in so lov sami vzeli v najem. Če je šel malo višji, je tako prav, ker imajo vsi in celo občina dobiček. Razun tega bodo pa kmetje posebno še gledali na to, da se divjačina ne bo preveč zaredila in delala prehude škode. Sicer se bodo tudi kmetje morali ravnati po lovski postavi, a kmet ne bo gledal v prvi vrsti na veselje, temveč na svoje polje in v od postave določenem krogu posluževal se svoje pravice. Od naših vrlih kmetov pričakujemo tudi, da sklenejo, da se v nedeljah predpoludnem ne smejo napravljati lovi. V jesenskem času je tudi ob delavnikih tuintam kak dan, ki se lahko porabi v ta namen. Veselo je pri tem tudi le, ker so ravno pri nas kmetje pokazali, da se dá z združenimi močmi veliko doseči. „Kmet h kmetu“, to mora biti klic naših dnij, ako hočemo, da se bo tudi kmetu na boljše obrnilo. Le tako naprej tudi v gospodarskem oziru! Vsi za enega in eden za vse in lahko bomo gospodarji na svojih tleh!

Vogrčje pri Pliberku. (Vojaška sv. maša.) Dne 24. junija doživeli so Vogrčani pomembno slovesnost. Na predlog nekaterih starih vojščakov se jih je zbralo sicer malo število, a polno navdušenja. Bili so to vojniki iz let 1859., 1866. in 1868. Storili so to z namenom, da se spominjajo na takratne vojske in da se daruje sv. maša za mrtve in še žive udeležence omenjenih vojsk. Po daritvi sv. maše, katera se je opravila v naši župnijski cerkvi ob 7. uri, in katere so se udeležili veteranci z bojnimi znamenjem za klobuki, so se zbrali voj-

ščaki v gostilni pri „Hamru“, kjer se je govorica seveda sukala le v doživelih bitkah. „Živio“ na očeta Radeckega je napravil konec tej majhni a prisrčni zabavi. Ko so skenili, da se hočejo odslaj naprej vsako leto shajati in to v Pliberku, so se razšli. Pač posnemanja je vredna ta slovesnost!

Željinje. (Novi zvonovi.) V nedeljo dne 16. jun. so se naši novi zvonovi slovesno blagoslovili. Slovesne in tako pomenljive cerkvene obrede je opravil preč. g. stolni korar dr. Jožef Somer iz Celovca. Slavnostno pridigo je imel č. g. župnik Václav Čeh iz Št. Štefana. Imeli smo štiri svete maše. Iz sosednjih far sta prišli dve procesiji. Slavnost se je ob obilni udeležbi zvršila jako ganljivo. Novi zvonovi, katere je vлил Jož. Grassmaier v Inomostu, so zelo lepo ubrani in delajo faranom veliko veselje. — Za napravo zvonov so dalje darovali: Ana Laitgeb 20 kron, Mar. Miller 2 kroni, Jos. Pušel 10 kron, Lovr. Sturm 10 kron, Jos. Krigel 10 kron, Mart. Klacer 5 kron, Ant. Rabel 6 kron, Ter. More 4 kron, Luk. Kasel 10 kron, Ana Klacer 2 kroni, El. Napečnik 5 kron, Ant. Rabič 1 krono, Mar. Kasel 2 kroni, Jos. Ravnik 10 kron, El. Ahacič 1 krono, Jož. Pušel p. d. Štefan 10 kron, Kaderk v Hudem kraju 20 kron, Krajnik 4 kron, Ter. Drajer 10 kron; Jan. Bizer, dekan v Velikovu, 40 kron; Al. Mlinar, provizor v Šmarjeti, 10 kron; Dertnik v Hudem kraju 5 kron. Prav lepo se zahvaljujemo vsem darovalcem; naj jim Bog poplača in sv. Francisek! Nadaljni darovi so nam dobro došli. *Ant. Kasl, Pet. Kumer, cerk. ključarja.*

Grebini. (Požar.) Dne 19. junija zjutraj je nastal v gospodarskem poslopju p. d. Prinsakerja na Gradu požar. Zgorelo je gospodarsko poslopje z opravo in dvojce svinj. Hišo so z mnogim naporom rešili. Škode je do 2000 kron. Bržkone je zažgala zlobna roka. Poslopje je bilo zavarovano pri „Slaviji“.

Grebini. (Bolezen.) Pri nas in v okolici otroci zelo bolehalo na ošpicah; tudi oslovski kašelji muči otroke ter še prav malim otrokom ne prizanaša. Ni hiše, da bi ne imeli bolnika. Sinček našega g. nadučitelja je tudi na ošpicah zbolel, šolo so morali radi bolezni do dne 13. julija zapreti, da bi se otroci ošpic ne nalezli. — Kako se časi spreminjajo! Nekdaj so zdravniki svetovali, da naj se otroci ne odstranijo, če je kateri na ošpicah zbolel. Ta bolezen itak ni nevarna, in pravijo, da mora vsak otrok enkrat na tej bolezni zboleti. Če se skupaj igrajo, nalezajo nekateri otroci to bolezen, drugi pa ne. Bolni otroci mirno ležijo, nočejo nič jesti; le gledati se mora, da se ne prehladijo. Čez osem dnij pa je vse pri kraju. Da osamljenje otrok nič ne pomaga, kaže slučaj, da je tukaj neka obitelj, ko je hčerka zbolela, še zdrave otroke k stari materi daleč proč poslala, pa so vendar zboleli.

Prevalje. (Razno.) V nedeljo, dne 23. rožnika, je tukajšnjega posestnika, p. d. Rmonkota, sina jako hudo in nevarno udaril konj, katerega je gnal na pašo. Ravno na glavo ga je zadel. Skoro dva dni je ležal v nezavesti, pa še zdaj ne more govoriti, ter še zdaj drži oči zaprte. Velik udarec bi bil za celo družino, če bi izgubila tako pridnega uda, skrbnega delavca. — Dežja tudi pri nas ni manjkala, pa še zdaj nas nadleguje ali že po dnevu ali pa po noči. Najbolj draži seveda kmeta, katerega tako močno zadržuje pri spravljaju sena. Drugi pridelki se bodo dobro obnesli, le škoda da mošta ne bo. Hrušek bo še malo, jabolka pa skoro nič. Češpljev bo še precej. — Jubilejne procesije so pri nas res veličastne. Osem smo jih že napravili, in jedna je daljša kot druga. Posebno veselo je gledati dolgo vrsto molečih kmetov. „Mestne inteligence“ seveda ne smemo pričakovati v polnem številu; kaj takšnega si samo misliti, bi bila že — skrajna verska „nestrpnost“.

Tolsti Vrh. (Občinske zadeve.) Meseca prosinca smo imeli pri nas občinsko volitev, in je naša katoliško-slovenska stranka premagala liberalne nasprotnike. V tistem času je neki dopisnik v „Freie Stimmen“ jako visoko povzdigoval in hvalil tedanji naprednjaški občinski odbor, posebno prejšnjega g. župana, ter je naše slovenske može grdo blatil in črnil njih dobro ime. Treba bi bilo, da bi zgoraj omenjeni dopisnik tudi sedaj malo poskrbel, ali je tisti slavni naprednjaški župan občinske račune novemu županu že oddal ali ne?! Že dne 9. svečana je bil izvoljen novi župan, a do danes, torej čez štiri mesece, novi župan še ni dobil redno oddanih občinskih računov! To je res pravi „fortšrit“ v novem stoletju. Prednik liberalnega župana Brundule, priprost kmet, K., mu je pri nastopu takoj redno oddal račune; ali liberalna učena glava tega storiť ne more? ali storiť noče? Naj torej omenjeni dopisun v „Freie Stimmen“ svoj nemški nos vtakne tudi v občinske račune in naj pomaga, da se že vendar enkrat oddajo novemu županu! Ni vse zlato, kar se sveti, posebno pri liberalcih ne! Opomniti je treba, da, ako misli kdo komu kaj oddati, morata gotovo obadva ob enem biti skupaj navzoča, tedaj mora eden oddati, in drugi prevzeti, tako se bode moral ravnati tudi prejšnji župan, dasi se tega, ne vemo iz kakih vzrokov, brani. *Več tolstovrških kmetov.*

Št. Janž v Rožni dolini. (Nemško kresovanje.) Tisti Borovčiči, ki ne poznajo višjega

cilja in večje sreče, nego drugim usiljevati svojo nemškutarijo, so tudi letos napravili kresovanje na korist „Südmarke“. O njihovi predrznosti priča to, da so tudi nas vabili k udeležbi. Storili so to z velikim lepakom (plakatom), katerega je neznan predrznež po noči nabil na Pirmanovo gostilno! Po dnevi se tisti nemškutarski škuk ni upal na luč, marveč v temni noči je brez vsakega dovoljenja nabijal svojo čečkarijo. Mlada luna je tudi po noči odnesla tisto slavno nemško vabilo in sicer na prostor, kamor sploh spadajo take izzivajoče čečkarije! To bodi onim predrznim gospodom opomin, da pri nas, hvala Bogu, še ni prostora za velikomemška izzivanja!

Vrbsko jezero. (Tujci.) Tuji letovičarji so že začeli prihajati v naše kraje. Dne 26. junija so štele tujcev: Dole 3 (lani ob istem času 4), Kriva Vrba 207 (156), Kopališče 32 (10), Majernik 15 (31), Otok 24 (15), Poreče 563 (543), Vrba 295 (231). V Porečah so dobili zopet svojo godbo, ki je začela svirati dne 1. julija.

Škofiče ob vrbskem jezeru. (Darovi za zvone.) Ker je cerkveno predstojništvo po dokončanih zidarijah sklenilo račune in oddalo preostali denar občinskemu uradu, kateri je prevzel plačevanje zvonov, zato se usoja podpisani občinski urad objaviti nove darove za naše zvone. V 51. „Mir“-ovi številki lanskega leta je bilo izkazanih 1190 gld. Po tem so še darovali: Fr. Jakobč p. d. Ajtoni 20 gld.; Mat. Siedler p. d. Valoš 5 gld.; Jan. Wohl-gemuth, Strgančnikov, 10 gld.; Andr. Šefman 21 gld.; Ign. Gabalier, drugo polovico obljubljenih 100 gld. Za stare zvone od Tmaroveške podružnice v Lipški fari 305 gld. Vkup 1651 gld. Bog plačaj stotero vsem dobrotnikom! Občinski urad Škofiče ob jezeru, koncem junija leta 1901. Župan: Koban.

Beljak. (Samomora.) Dne 25. junija predpoludnem se je v poslopju vodstva državnih železnic sam usmrtil pregledovalec drž. železnic, F. Jakubec. Z žepnim nožem si je na stranišču prebodel srce in obležal takoj mrtev. Uzrok samomora je bila baje bolezen. Jakubec je bil star 47 let in je zapustil vdovo in troje otrok. — Blizu Brnce se je dne 25. jun. ustrelil 21letni Jan. Fridan iz Ljutomer.

Št. Štefan ob Zili. (Razno.) Že dolgo vam nisem kaj poročal iz naših krajev. Saj ni kaj posebnega, zanimivega. Na Zili je zdaj tiho! Občinske volitve so se že povsod vršile; tudi na Brdi bo menda tiho, kjer so morali volilci prvega razreda trikrat k volitvi. — Pretekli teden je deževalo vsak dan; zavoljo tega, pa tudi zavoljo snega, ki ga je še precej bilo po gorah, je narasla divja Zila tako, da je po več krajih, od travnikov Zilske Bistrice do preseškega jezera, voda stala precej visoko in dosti škode napravila. Tudi v zgornji zilski dolini je mnogo škode naredila! Tu se je pač na novo videlo, da se je uravnanje Zile ponesrečilo. Peljal sem se ravno ta čas s posestnikom, ki ni našega prepričanja, naše stranke. Pogovarjala sva se. Vprašal sem ga, kaj on misli o uravnavi Zile? Pa tudi ta je spoznal resnico in pravil: „Ko bi imel tisočake, katere smo vrgli v Zilo in bomo se morali vreči.“ — Da se v naši dolini kmetom ne godi dobro, kaže že letošnje ljudsko štetje! Do malega je v vsaki občini število prebivalcev zelo nazaj šlo in še neprenehoma nazaj gre. Delavcev ni! Marsikateri kmet se pritožuje, če ga vprašaš, kako gospodari: „Hlapea nimam, dekle nimam, oziroma ne morem dobiti, sam pa obdelovati ne morem“; to je odgovor. Delavske moči zapuščajo svoj kraj in gredo za delom: na Nemško, Švico, Ameriko, ker tam dobijo večje plačilo, katerega doma ni, ker kmet ga dati ne more. — Letina, upamo, bo dobra! Lepo kaže, posebno sirk, ki je glavni poljski pridelek za nas; sicer pa drugi prideiki tudi dobro stojijo. Bog nas le hudega vremena obvari, da bomo mogli tudi srečno spravljati. Sadj pa ne bo; slabo je cvetelo, ker je lani precej sadja bilo; tudi drevesa hočejo počivati; poseben vzrok pa, zakaj sadja ne bomo imeli, je hladno vreme v mesecu majniku, katero je povzročil sneg, ki je tega meseca še dva metra debelo ležal po naših planinah.

Slavnostna akademija celovških bogoslovcev.

V četrtek dne 27. rožnika so tukajšnji gg. slovenski bogoslovci priredili slavnostno akademijo, ki se je vredno pridruževala, da, v mnogem še častno nadkriljevala dosedanje akademije. Gg. bogoslovci so z akademijo zopet pokazali, da se ne bavijo samo resno s svojim stanovskimi, bogoslovnimi nauki, marveč vneto gojé tudi lepe umetnosti, se vestno pripravljajo za bodoče svoje delovanje med slovenskim ljudstvom, ter družijo to, kar je potrebno in koristno, s prijetnim in zabavnim.

Akademija je privabila v okusno okinčano semeniško dvorano jako veliko gostov iz mesta in dežele in je obisk nadkriljeval onega prejšnjih let. Vodstvo duhovnega semenišča je bilo zastopano po

preč. gg.: vodji o. Ludewig-u, podvodji o. Widmer-ju; profesorjih o. Danner-ju, Weth-u in Gugglberger-ju. Navzoči so bili p. i. gg.: dež. poslanci Gr. Einspieler, Fr. Grafenauer, Fr. Muri; dekana And. Wieser, Fr. Šavbah; komendator Val. Šumah; župniki: Sablatnik, Peterman, Treiber, Bayer, Pogačnik, Kolarič, Fric, Vintar, Limpel, Trunk; kanonika Virnik in Weiss; provizorja Kaplan in Mlinar; kaplani: Pšeničnik, Maierhofer, Dobrovec, Uranšek, Perč; dalje gg.: prof. J. Wang in A. Knafelc iz Beljaka; Zechner iz Velikoveca; Lovro Zablachan, J. Božič, J. Ruprecht, Oraš, J. Lipuš itd. — Iz Celovca so bili navzoči: p. i. gg.: profesor bogoslovja dr. A. Cigoi; profesorji: T. Schrey, Apih, Scheinigg, dr. Sket, Levičnik, J. Hutter; dalje: dr. Val. Janežič, dr. Kraut, V. Legat, P. Čare, Iv. Kramer, dr. Rado Kušej, V. Podgorc, Josip Hribar, A. Stres, dr. Ehrlich, Josip Rozman, poleg mnogih drugih Slovencev iz mesta in okolice.

Predsednik slovenske akademije gosp. Ivan Hornbök je s prisrčnimi besedami pozdravil goste in kazal, kaj je slavnostni akademiji namen in pomen. Govora sta bila na vspeh dva.

G. Iv. Hornbök je v svojem govoru odgovarjal z modroslovnega stališča na vprašanje, ali je človeku določen pravi in zadnji smoter, za katerim mora vedno težiti, in kakšen je ta smoter. Govornik je o tem predmetu razpravljal temeljito, pa vendar prav poljudno. — O pravem delovanju za domovino je v lepem govoru razpravljal g. Fr. Ozvatič, ki je istotako kakor g. Hornbök za svoj govor žel obilo pohvale.

Poseben užitek nam je napravilo izborna petje dobro izvežbanega pevskega zbora pod vodstvom drugoletnika g. Jak. Rozmana. Moški zbor, ki razpolaga z jako dobrimi glasovi, je zapel pesmi: Foersterjevo „Domu“, Juvančev „Pastir“, Aljažev „Občutki“ ter jako dobro sestavljen vене narodnih pesmij. G. četrtletnik Arnuš je z gromovitim svojim glasom zapel Foersterjevo „Mladi junak“. Na glasoviru ga je spremljal g. Rozman. Posamezne točke so se burno odobraval.

Nastopili so kakor lani tudi letos zopet tam-buraši in jako častno rešili svojo nalogo. Pod vodstvom drugoletnika Ozvatiča so izvajali gg. Smodej, Božič, Cukala, Serajnik, Tevel, Lavrinec, Poljanec in Vidovič vse točke jako izborna. Udarjali so: Smetanovo koračnico iz opere „Prodana nevesta“, Brožev „Na valovih jadranskega morja“, Farkašev „Hrvatsko kolo“, in več koračnic. Akademijo pa so zaključili s cesarsko pesmijo. S posebnim veseljem je občinstvo sledilo posameznim točkam ter jih je burno odobraval.

V imenu gostov se je prirediteljem akademije, kakor tudi čast. semenišnemu vodstvu zahvalil g. prof. T. Schrey. Spregovoril je v izbranih in iskrenih besedah tudi preč. g. vodja Ludewig, ki je pohvalil g. bogoslovce za njih trud, se zahvalil gostom ter kazal na pomen takih akademij in na važnost skupnega in združenega delovanja po naukih in načelih svete katoliške cerkve. Slavnostna akademija se je tako zvršila na splošno zadovoljnost vseh udeležencev. Hvaležni smo gg. slovenskim bogoslovcem za njeno prireditev in upamo, da bodo tako lepo pričeto delo tudi vstrajno nadaljevali!

—m—

Novičar.

Na Koroškem.

Iz našega deželnega zbora. Najzanimivejša stvar naše koroške dežele so gotovo dogodki v našem deželnem zboru. Enostranska sodba o vseh stvareh, tudi izven deželnega zbora, je itak posebnost našega časa; a dogodki v našem deželnem »partamentu« — pardon! — parlamentu niso, in ne morejo biti znani tistim, ki vidijo ljudi, katerih ni. In vendar se trdi od nasprotne naše strani, da katoliški poslanci ne predlagajo nič, ali pa se zahteva: to ali to morate storiti v deželnem zboru; to je važna stvar. Večkrat se take izjave tičejo stvari, o katerih deželni zbor sploh nima pravice razpravljati in sklepati. A pustimo to; danes ima vsak človek svoje muhe in svojo pamet; neveden pa danes nihče več noče biti, najmanj pa se more to govoriti o poslancih v deželnem zboru. Ti so že posebnosti možkega spola. Zatorej pa se tudi marsikaterikrat dogaja, da so tudi stavljeni predlogi — posebnosti. Tak predlog, ki je posebnost prve vrste, stavlja je v šesti letošnji seji deželnega zbora g. poslanec Kiršner. S tem predlogom je hotel pri-skočiti po povodnji poškodovanim prebivalcem zilske, dravske in rožne doline na pomoč! Strankarsk namen! Posl. Janez Huber stavlja je pred poslancem Kiršnerjem predlog: da naj se šest poslancev prepriča ob času povodnji o škodi, napravljani po njej; ta predlog se ni podpiral. V debati o Kiršnerjevem predlogu se pa je takorekoč zahtevalo, da mora vlada priskočiti poškodovancem na pomoč, in reklo se je, da predlog posl. Huberja ni bil umesten. Znano pa je gotovo bilo, da je c. kr. vlada že pred Kiršnerjevim predlogom

dala potrebna navodila za cenitev škode in g. dež. predsednik je v dotični seji to sam naglašal. Čemu potem ta poziv od Kiršnerja, Kotza in Černika? Vsi ti govorniki so med drugim naglašali tudi to, da dežela za poškodovance ne more nič dati in da je to stvar vlade. Vlada pa je storila svojo dolžnost v tem oziru že prej, kakor je stavljal Kiršner svoj predlog. To je bilo znano! Čemu potem tak predlog? Za zborovanja „bauernbunda“? — To je samo ena slika o „celovanju“ našega deželnega zbora. Imeli bomo priliko, v kratkem še več zanimivega zvedeti iz naše „visoke hiše“. —g—

Družbi sv. Cirila in Metoda se je od 1. januarja do 1. julija 1901 poslalo s Koroškega; Podružnica za Škocijan 4 K, posojilnica v Sinčevasi iz nabiralnika 334 K; podružnica za Pliberk in okolico 5036 K; celovanju posojilnica 100 K; upravnistvo „Mira“ 511 K. — Zadnji izkaz glavnega odbora v Ljubljani pripominja: Meseca maja je bilo dohodkov 176941 K, stroškov pa 252813 K; od 1. do 21. junija znašajo dohodki 29585 K, brezdvombenih stroškov meseca junija pa bo 166250 K. — Naj bi te suhe, a za Slovence nikakor ne častne in vesele številke, naše vsepovsodi po naši domovini primernega navdušenega odmeva v večji radodarnosti za našo prepotrebno šolsko družbo! Podružnice naj marljivo nabirajo darove, a tudi posamezni rodoljubi naj ne zabijejo družbe! Zlasti koroške rojake nujno pozivljamo, da se ob vsaki priliki spominjajo Ciril-Metodove družbe, oziroma velikovške „Narodne šole“. Zlasti sedaj ob godu sv. bratov slovanskih, Cirila in Metoda, naj bi se vsak Slovenec spomnil Ciril-Metodove družbe in položil vsaj mal dar na oltar domovine!

Skupne duhovne vaje za duhovnike bodo v hiši družbe Jezusove v Št. Andražu v labudski dolini. 1. od večera 15. do jutra 19. julija; 2. od večera 19. do jutra 23. avg.; 3. od večera 9. do jutra 13. septembra; 4. od večera 30. sept. do jutra 4. oktobra v nemškem jeziku. Razun teh bodo tudi duhovne vaje za srednješolce, in sicer od večera 9. do jutra 13. avg. Kdor se jih želi udeležiti, naj se pravočasno oglasi pri velečastitemu rektorju omenjene hiše.

Kmetijske stvari. Letošnja dirka bode v nedeljo dne 1. septembra na vresu pri Celovcu. — Mlekarska zadruga v Podkloštru ima dne 14. julija pri Vaterlu na Zilici občni zbor. Predaval bode g. Šumi. — V nedeljo dne 7. julija bodeta kmetijska shoda v Št. Štefanu ob Zili in v Blačah.

Duhovske zadeve. Do 6. avgusta je razpisan tretji kanonikat v Gospi sveti.

Umrl je dne 30. junija po dolgem bolehanju gosp. Ignac Fric, gostilničar p. d. Postražišnik v Stražišču ob Celovcu, star 54 let. — V Šmohoru je dne 26. junija umrl c. k. poštar in gostilničar D. Moro, star 48 let.

Droblj. Doslej so imeli med Grebinjem in Pustrico trikratno pošto zvezo na teden. Od 1. jul. hodi poštni sel šestkrat na teden, in sicer odide s Pustrice ob 1/4 7. uri zjutraj, pride v Grebinj ob 8. uri; od tam odide ob 3/4 10. uri, pride na Pustrico ob 1/2 12. — V Celovcu je dne 25. junija voznik J. Modrič iz Št. Ruperta tako nesrečno padel z voza, da je kmalu potem umrl. — Dne 5. julija se bode v Št. Pavlu slovesno blagoslovila gimnazija oo. benediktincev in gimnazijska kapela. — V Ukvah so našli dne 25. jun. na cesti mrtvega delavca Korena. Kako se je ponesrečil, se ne vé. — V Ribnici ob vrbskem jezeru so se dne 27. jun. razletele stope za smodnik. Poškodovan ni nihče, škode je 4000 K.

Po slovenskih deželah.

Revizija posojilnic. Dne 10. junija t. l. je poslanska zbornica sprejela zakonski načrt o obvezni reviziji posojilnic in drugih gospodarskih zadrug. Ta zakonski načrt, kateri odgovarja sedanjim razmeram in potrebam in kateri utegne v jeseni sprejet biti tudi od gosposke zbornice, prinaša strokovni list „Slovanska zadruga“ (7. št.), katerega izdaja „Centralna posojilnica slovenska v Krškem“.

Cigaretni papirčki v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dovolilo g. Jos. Štoku v Trstu, da založi in razprodaja narodne cigaretna papirčke družbi v korist. Papir bo najprve vrste in boljši od vseh drugih ter pride v promet v kratkem. Cena papirju bo ista in celo nižja kakor drugim tujim, mnogo slabšim. Upati je, da bo vsaki Slovenec vedno in povsod zahteval le take papirčke in s tem pomagal naši prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda.

Drobne novice. Električno železnico v Ljubljani bodo otvorili dne 1. septembra. — Predsednikom kranjske kmetijske družbe je bil izvoljen deželni glavar g. O. pl. Detela. — Umrl je v Ljubljani notar g. Ivan Gogola. — G. Fran Raktelj, učitelj v Ljubljani, slavi letos petdesetletnico učiteljevanja. Lepa slavnost! — V Črnomlju je povila žena Katarina Kobe trojčke. Jeden otrok je

prišel mrtev na svet, druga dva pa sta umrla. — Slovenski deželni poslanci istrski so vendar šli v deželni zbor, ker je vlada sklicala zbor tudi v slovenskem jeziku. — Vojaška godba je svirala v Trstu tudi par motivov iz cesarske pesmi. Italijanaši so začeli žvižgati, toda c. kr. oblasti nič ne storé, da se zabrani zaničevanje cesarske pesmi. — Tržaški magistrat noče sprejemati slovenskih dopisov. Slovenci pa nočejo italijanskih dopisov pošiljati, zato so storili potrebne korake, da se jim magistrat ukloni. Odločnost zmaguje!

Križem sveta.

Vojska v južni Afriki. Soproga generala Botha prebiva sedaj v Evropi in pripoveduje, da so Buri že dvakrat ujeli angleškega generala Frencha. Prvikrat so ga izpustili, ker jim je obljubil, da se ne bo več bojeval proti Burum. Ker pa ni držal besede, so ga hoteli ustreliti, ko so ga drugokrat ujeli. Se le ko je začel Kitchener posredovati, so ga izpustili, a Angleži so morali izpustiti v zameno 1000 burskih ujetnikov. V kapski koloniji so Buri raztreseni v razne oddelke do 300 mož. Tako vedó vedno, kaj in kako se godi okoli njih in tako so vedno na straži na celi črti. Iz Londona pa se poroča o velikanskem shodu, na katerem Angleži sami zahtevajo, da se sklene mir z Buri, in sicer da se pripozna obema burskima republikama neodvisnost.

Usmiljene sestre so nastavili v vojaških bolnišnicah v Budimpešti kot strežnice bolnikov. Prvi poskus so naredili s tako postrežbo na Dunaju in se je poskus izvrstno obnesel, da je tudi cesar izrazil svojo zadovoljnost. Kmalu se tudi po ostalih ogerskih vojaških bolnišnicah nastaviyo usmiljene sestre kot strežnice bolnikov. In v celovski bolnišnici?!

Slovaki v volilni boj. Zatirani Slovaki na Ogorskem se udeležijo letošnjih državnoborskih volitev. V svojem oklicu na volilce pravijo, da se bodo borili kot državljani za jedinstvo, nedeljivost in neodvisnost ogerske domovine, kot Slovaki za priznanje in ravnopravnost slovaškega jezika v šoli in uradih. Da bi bila Slovaki v volilni borbi sreča mila!

To in ono. Vseslovanski sokolski shod se je vršil minula praznika v Pragi. Zastopani so bili tudi Slovenci. Iz Francoskega je prišlo veliko odposlanstvo. — O priliki udeležbe jesenskih vojaških vaj na Ogorskem in Hrvatskem se hoče pomuditi cesar tudi nekaj dni v Slavoniji in sicer v Doljem Miholjcu. To se bo zgodilo v času od 10. do 13. septembra. Za to bivanje cesarjevo v Slavoniji se delajo že najboljše priprave. — Minuli teden se je blizu sobe, v kateri je spal turški sultan, vnel ogenj. Prišla je požarna bramba, ki je v pol uri pogasila ogenj. Ne vé se, kako je ogenj nastal. Sultan je silno prestrašen in pripoveduje vsem, v kaki smrtni nevarnosti je bil. — Na Holandskem so pri volitvah za državni zbor katoličani dosegli lepo zmago. Pridobili so si 14 sedežev. Dosedanja liberalna večina je poražena.

Naša gospodarska organizacija.

Mlekarska zadruga v Šmihelu nad Pliberkom ima dné 7. julija t. l. (7. nedeljo po binkošti) ob 4. uri popoldne v Šercerjevi gostilni svoj

osnovalni zbor

s poučnim govorom g. V. Šumi-ja o mlekarstvu.

Vsi, ki se zanimajo za to blagonsko napravo in podjetje, so k shodu prav uljudno povabljeni! Pridite v prav velikem številu!

Osnovni odbor.

Gospodarske stvari.

Kako gnojiti krompirju. Vsakdo pač dobro vé, kakšen dobrotnik je celemu človeškemu rodu — naš krompir. Cesar in berač, oba ga rada imata. V nemški državi se pa prideluje krompir v neprimerno večji meri, pa tudi z večjo skrbjo kakor pa pri nas. Učeni možje in skušeni kmetje se bavijo lepo složno s krompirjevim vprašanjem, priporočajo pa sledeče: Njivo, na katero se nasadi krompir, moramo jeden mesec prej gnojiti z navadnim gnojem, tako da s pomočjo zraka, solca in deža vsa gnojilna moč zleze v zemljo. Ta gnojilna moč zdrobi, omasti in očisti površno skorjo zemlje. Če se potem njiva preorje — ne pregloboko — se položi zrezani krompir tako lepo v razdrobljeno, omaščeno in očiščeno prst. Krompir potem hitro raste, postane tolst in suh ter ne gnije. Če pa nagnojimo s svežim masnim gnojem ravno trenutek prej, predno preorjemo, pride masni gnoj v zemljo, pa se ne more prav zvezati s prstjo, ker mu manjka prave pomoči, zraka in solca; ali že strohni, ali pa se skisa; v obeh slučajih osmradi zemljo, namesto da bi jo omastil. Krompirjevo seme, ki leži naravnost v masnem gnoju,

ki je pokrit s prstjo, ne more obroditi, zaradi vročine in smrada, ki nastane zmirom, če se kaka organska tvarina prestvarja v drugo. Najbolj pa obrodi krompir v njivi, na kateri je prej bila sejana lucerna. —r.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 27. junija 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	—	—	—	—	— konj
rž	9	87	12	34	— pitanih volov
ječmen . . .	—	—	—	—	78 vprežne vole
oves	5	88	7	35	11 junec
turšica . . .	7	88	9	85	57 krav
pšeno	14	80	18	50	2 telci
proso	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . . .	—	—	—	—	— prascev
leča	—	—	—	—	
ajda	7	55	9	43	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 276 K do 296 K, krave po 142 K do 270 K.

Sladko seno je meterski cent po 5 K 60 v do 6 K — v, kislo seno po 4 K — v do 5 K 60 v, slama po 4 K 40 v do 5 K 40 v.

Promet je bil slab.

Velikovec, dné 26. junija. Prignali so: 267 volov, 127 krav, 6 telci, 4 teleta. Cena za pitane vole 62 do 64 kron, za vprežne vole 56 do 60 kron za meterski cent žive vage, 205 ovc, 5 koz, 210 svinj. Promet dober. Po ovcah, ki imajo visoke cene, se je zelo popraševalo; istotako po prascih. Živahen izvoz na Tirolsko.

Djekše, dné 24. junija. Prignali so: 64 vprežnih volov, 10 krav, 73 ovc. Cena vprežnih volov 66 kron za meterski cent žive vage. Sejem je bil srednje obiskan. Kupei so bili iz Velikoveca, Sv. Valburge in Bistrice.

Guštanj, dné 24. junija. Prignali so: 3 konje, 372 vprežnih volov, 158 krav, 13 telci, 2 teleta, 22 ovc, 15 koz. Sejem je bil srednje obiskan. Promet je bil srednje dober.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Celovec. Dnó 19. julija, izba št. 85., Ranerjeva hiša št. 18, Ljubljanska cesta, vl. št. 212, d. ob. Št. Rupert. Cena 18.852 kron, najnižja ponudba 9426 kron.

Šmohor. Dnó 15. julija ob 10. uri, posestvo Janeza Luznika, vl. št. 221, d. ob. Goriče. Cena 1600 kron, najnižja ponudba 1066 kron.

Št. Pavel. Dnó 10. julija ob 10. uri Stridlova kmetija v Farski vasi, d. ob. Labud, vl. št. 57. Cena 2995 kron, najnižja ponudba 1996 kron.

Velikovec. Dnó 8. julija ob 11. uri na licu mesta prostovoljna dražba Vrhovnikove kmetije Frana Werniga na Šmihelski gori, vl. št. 41, d. ob. Vandelica. Izključena cena 10.000 kron.

Loterijske številke od 28. junija 1901.

Linc	27	84	17	77	65
Trst	40	28	30	36	15

NAZNANILA.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu izišel je:

Mali Katekizem ali krščanski nauk,
cena 15 kr.

in

Veliki Katekizem ali krščanski nauk,
cena 40 kr.

Izvirnik potrdili so vsi avstrijski škofje, zbrani na Dunaju dné 9. aprila 1894.

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje ju je pripustilo z odlokom z dné 28. marca 1898, št. 7200, kot učno knjigo

Srednji Katekizem ali krščanski nauk,
cena 32 kr.,

potrjen od vis. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z odlokom z dné 30. aprila 1898, št. 9940, kot učna knjiga.

Za obila naročila se priporoča
tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Lepa kmetija

v **Podgradu**, občina Medgorje, se prodá cenó iz proste roke. Ima 40 birnov posetve, 15 oralov dobro zaraščenega gozda in 10 oralov travnikov z napeljano vodo. Poleg hiše je velik sadni vrt ter so vsa gospodarska poslopja zidana in v popolnoma dobrem stanju. Skupne paše je blizu 1000 oralov. Pohištvo se prodá zaradi preselitve in se natančneji pogoji poizvedó pri posestniku **Jožefu Sušniku** p. d. **Krasniku** v Podgradu pri Medgorjah, pošta Grabštanj na Koroškem.

Najnovejše in praktične

domače mline,

zelo trajne, ki se dajo lahko goniti z vsako silo in ki zmlejejo trikrat več, nego navadni mlini s kamni ali z valjarji, kakor tudi vse stroje za kmetijstvo, posebno za sedanji čas, kakor: **gepeljne, mlatilnice, škoporeznice** itd., prodaja po najnižji ceni ter jamči za dobro blago in lahki tir **Josip Božič** p. d. **Telian**, posestnik v Vancavasi. Pošta Grabštanj (Grafenstein) na Koroškem.

Oznaniilo.

Podpisani se priporoča slavnemu občinstvu, da ima v svoji zalogi raznovrstnega vina, starega in novega, — **tirolea**, belega in rudečega, — „**ne-graro**“, pristni **isterski teran**, — **vipavsko** **zadržno vino**, — **pristno štajersko vino**, — **pristen nemški „šilher“** — in **sicilijansko vino**. Tudi so **desertna vina** v zalogi. Ako se kdo potrudi, lahko vino pokusi in izbere. Cene so primerne in nizke. Priporočam se in prosim: **podpirajte me!**

Z odličnim spoštovanjem

Urh Rožič,

vinotržec in cerkvenik v Pliberku.

Najgotovješi in najcenejši nakup

koles (bicikljev) in šivalnih strojev.

Kolesa („Styria“), znana najboljša znamka, in **bambusova kolesa** od 80 gld. višje. **Šivalni stroji** od 38 gld. višje z jamčenjem. Stara kolesa se zamenjajo. Že rabljena kolesa vedno najceneje v zalogi. Vse **poprave koles** in **šivalnih strojev** najceneje in dobro samo pri

Francu Grundner-ju,

Celovec, Dunajske ulice 10.

Luka Zufer,

mizarski mojster v Celovcu,

Vetrinjska cesta št. 8.

priporoča svoje lastne izdelke likane in druge **hišne oprave** itd. za nizke cene.

G. Rumpel,

inženjer in stavbeni podjetnik,

Dunaj XIX., Colloredogasse 38,

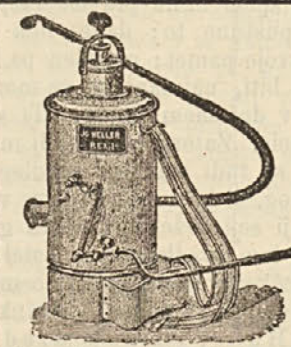
Toplice — Gablonec — Maribor

prejema prva dela, napravljane načrtov in izdelovanje vodovodov, vsakovrstne dovode vode za občine, urade in zasebnike, vpeljevanje vode v hiše, vzdigovanje vode vsake vrste, vodnjake iz betona, zidanje plinarn in kanalizacije.

Najboljša priporočila!

27 letna praksa!

Iščejo se prekuovalci.

Patentovane
ročne in nahrbtnne škropilnice za žveplanje,
delujoče na eno in dve strani.
Patentovani stroji za pokončevanje peronosperer najnovejših sestavov.
Brizgalnice za ogljikov sulfid (injektorji)
zoper filoksero.
Priprave za streljanje zoper točo.
Posebne brizgalnice za sadno drevje in vse druge priprave za sadje- in vinorejo pošilja za najnižje tovarniške cene

IG. HELLER, DUNAJ II., Praterstrasse 49.

Ceniki zastoni in poštnine prosto.